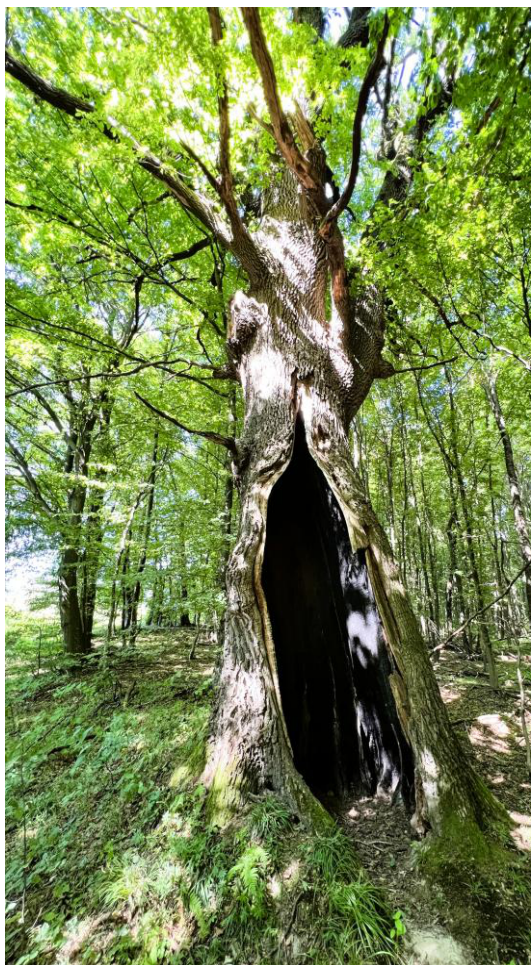

WSPÓLNA sprawa

Dąb w Bełwinie – pomnik przyrody
(fot. M.Wasiewicz)

Życie we wspólnocie oznacza, że jestem otwarty na tych, którzy mogą wpływać na moje życie i jednocześnie potrafię „wyjść poza siebie” by służyć innym. Wspólnota to jest świat, w którym możliwe jest prawdziwe braterstwo.

Richard Rohr OFM

Kwartalnik społeczny
„Gmina Przemysł – Wspólna sprawa”
jest biuletynem bezpłatnym, który wydaje
Urząd Gminy w Przemysłu do użytku
Wspólnoty mieszkańców Gminy Przemysł

Kontakt z redakcją biuletynu
„Gmina Przemysł – Wspólna sprawa”:
wspolnasprawa@gminaprzemysl.pl

Szanowni Mieszkańcy Gminy Przemyśl

Z ogromną radością przekazuję w Państwa ręce pierwszy numer kwartalnika Gminy Przemyśl pn. „Wspólna sprawa” - gazetki informacyjnej, której celem jest przybliżenie życia lokalnej społeczności, ukazanie bogactwa naszej historii, tradycji, a także codziennych spraw, które tworzą tożsamość naszej małej ojczyzny.

W kwartalniku znajdują Państwo relacje z najważniejszych wydarzeń kulturalnych i społecznych, informacje o realizowanych oraz planowanych inwestycjach, a także ciekawostki z przeszłości naszych miejscowości i opowieści o ludziach, którzy ją tworzyli i nadal tworzą. Pragniemy przybliżyć postaci zasłużone dla Gminy Przemyśl – zarówno te historyczne, jak i współczesne – które swoją działalnością, talentem czy zaangażowaniem wzbogacają nasze życie lokalne.

Chcemy, aby ta gazetka była przestrzenią, w której każdy mieszkaniec znajdzie coś dla siebie – od pasjonatów historii, przez osoby interesujące się rozwojem naszej gminy, aż po tych, którzy po prostu chcą być na bieżąco z tym, co dzieje się w sąsiedztwie.

Mamy nadzieję, że nasz kwartalnik stanie się przyjemną lekturą przy porannej kawie, inspiracją do rozmów i okazją do jeszcze większego zainteresowania tym, co wspólnie tworzymy. Zapraszam Państwa nie tylko do czytania, ale też do współtworzenia kolejnych numerów. Jeśli macie ciekawe historie, zdjęcia, wspomnienia czy pomysły – czekamy na nie z otwartymi ramionami. To właśnie Państwa głosy, historie i zaangażowanie są sercem naszej wspólnoty.

***Z wyrazami szacunku,
Wójt Gminy Przemyśl***

Bełwin – krótki rys historyczny

Wieś Bełwin położona jest 300 m n.p.m., na wzgórzu i w dolinie potoku Łętowianka – lewego dopływu rzeki San. Największym wzniesieniem jest tutaj góra Kaczmarowa (408 m n.p.m.) a na północ grzbiet oddzielający Bełwin od Maćkowic, który dochodzi do 394 m. Wieś dzieli się na kilka części, które w połowie XIX wieku posiadały oddzielne nazwy; są to: Brzegolina, Na Chałupkach, Pod Oblaski, Sobotówka, Strytenyce i Tarnawa.

Najstarszą nazwa wsi – *Bełwina* czyli *Lubomirz* odnotowano w rejestrze poborowym ziemi przemyskiej z 1628 roku. W roku 1657 występuje nazwa wsi – *Bełgina*, zaś w 1724 roku występuje przekształcona nazwa wsi *Bełwin*, a w roku 1851 obok nazwy *Bełwin* występuje nazwa ruska – ukraińska *Bowyno*. Według podania, w czasie najazdów Tatarów jeden z gospodarzy z wsi Maćkowice nazwiskiem Bełwin skrył się wraz z rodziną w okolicznych, mało dostępnych lasach. Po opuszczeniu tych terenów przez Tatarów, nie wrócił już do Maćkowic, lecz wykarczował tyle lasu, aby uzyskane w ten sposób pole mogło zapewnić utrzymanie jego rodzinie. Z czasem jego rodzina powiększyła się. Powstały nowe gospodarstwa a rozrastająca się osada przekształciła się stopniowo w wieś.

Pierwsza historyczna wzmianka o Bełwinie to rok **1628** (jw.) są też źródła, które wskazują wieś Bełwin, jako istniejącą w XV wieku (mapa – *Krajobraz średniego Sanu w XV w.*) – nie są one jednak potwierdzone innymi dokumentami. W materiałach rewizji generalnej ziemi przemyskiej z 1713 roku odnotowano wieś Bełwin, jako posiadającą „24 chałupy w półzagrodach”. W kolejnych materiałach źródłowych możemy znaleźć informacje o zobowiązaniach do pracy w polu pana – *dwa dni w tygodniu*. Inwentarz wsi Bełwin z 1750 roku zawiera dokładny opis ciężarów jakie ponosili mieszkańcy wsi na rzecz pana – a wieś była własnością rodziny Korniaktów.

W 1848 roku władze austriackie przeprowadziły uwłaszczenie chłopów, znosząc pańszczyznę, daniny i czynsze na rzecz pana. Właścicielem tabularnym Bełwina była wówczas Amalia hrabina Stadnicka.

W roku 1857 Bełwin zamieszkiwało 238 osób a w kilka lat później już 259. W 1908 roku wieś liczyła 381 mieszkańców, a w roku 1910 aż 732. Pod koniec XIX wieku Bełwin uzyskał szkołę, dla której wybudowano budynek, dzięki czemu młodzież uzyskała łatwiejszy dostęp do nauki.

Ożywienie gospodarcze nastąpiło w wyniku podjęcia przez władze austriackie budowy twierdzy przemyskiej. Miała ona zabezpieczyć drogi szlaki kolejowe wiodące przez Bramę Przemyską w kierunku przełęczy karpackich na Węgry, a także w kierunku zachodnim na Śląsk. Spowodowało to duże zapotrzebowanie na siłę roboczą, na czym korzystała ludność okolicznych wiosek, w tym Bełwina.

Znalazła ona pracę przy budowie fortów: VIII „Łętownia”, VIII a, IX „Brunner” oraz fortów IX a, X b, X (zespół umocnień Ujkowice-Orzechowce), a także przy budowie dróg i umocnień ziemnych. Budowa twierdzy oraz zwiększający się garnizon wojskowy stwarzały większe możliwości zbytu produktów rolnych przez gospodarstwa dworskie i chłopskie, co wpłynęło na poprawę sytuacji materialnej chłopów. Obok kołodziejstwa, którym trudnili się chłopci z Bełwina, była też możliwość pracy w lasach Sapiehy z uwagi na rosnące zapotrzebowanie na drewno.

Wybuch I Wojny Światowej, walki o twierdzę przemyską w dwóch oblężeniach na przełomie lat 1914 i 1915 – spowodowały olbrzymie zniszczenia. Austriacy oczyszczając przedpole twierdzy spalili 44. wioski, w tym Bełwin. Mieszkańcy zostali zmuszeni do opuszczenia wioski. Jednak po odbiciu twierdzy przez wojska niemieckie i austriackie jeszcze w 1915 r. wrócili do Bełwina jego mieszkańcy. Wprawdzie zdziesiątkowani wojną i chorobami. Przy pomocy finansowej państwa zaczęto odbudowywać gospodarstwa i uprawiać leżące odłogiem pola, a w 1918 r. odbudowano spaloną cztery lata wcześniej cerkiew. W okresie II Rzeczypospolitej w Bełwinie większość mieszkańców była wyznania grekokatolickiego np. na 430 mieszkańców było 44 rzymskokatolików i 386 grekokatolików, co jednak w późniejszym okresie zmieniało się korzyść wyznania rzymsko katolickiego. W listopadzie 1944 roku Bełwin liczył 340 mieszkańców. Okres wojenny i powojenny (II Wojna Światowa) to trudny, niebezpieczny i skomplikowany czas dla mieszkańców wsi Bełwin.

W latach powojennych Bełwin przeszedł burzliwą historię wzlotów i upadków – trudnych, tragicznych wręcz momentów, które jednak zaczęły jednoczyć wspólnotę wioski wokół ważnych dla jej rozwoju społecznego i gospodarczego spraw. Wspomnieć warto elektryfikację wsi (przełom lat czterdziestych i pięćdziesiątych), budowę szkoły po pożarze drewnianego budynku czy późniejszą jej przebudowę na kaplicę. Wszystkie te inicjatywy były wynikiem zaangażowania najbardziej aktywnych mieszkańców wsi wśród których wyróżnić można wieloletnią sołtys wsi Panią Józefę Budnik.

Obszerny i bardziej wnikliwy opis dziejów wsi Bełwin znajdziecie Państwo w wydawnictwie Archiwum Państwowego w Przemyśle i Przemyskiego Towarzystwa Archiwistycznego „Archiwariusz” w Przemyśle z 2003 roku, autorstwa Zdzisław a Koniecznego „Bełwin Zarys dziejów”.

Bożena Guła

Nowe formy wsparcia seniorów i osób niepełnosprawnych.

Świadczenie wspierające:

To nowe świadczenie adresowane do dorosłych osób niepełnosprawnych, które potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Prawo do świadczenia wspierającego uzależnione jest od uzyskania przez osobę z niepełnosprawnością decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, od 70 do 100 pkt.

Wniosek o ustalenie poziomu potrzeby wsparcia składa się do Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności – delegatura w Przemyślu ul. Mickiewicza 10, 37-700 Przemyśl, pok. 10, tel. 17 867-18-89.

Po uzyskaniu odpowiedniej liczby punktów wniosek; tylko w formie elektronicznej należy złożyć do ZUS. Więcej informacji infolinia ZUS tel: (22) 560 16 00.

Świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach od 01.01.2024 r.:

Świadczenie pielęgnacyjne mogą otrzymać osoby, które sprawują opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami w wieku do ukończenia 18. roku życia. Zgodnie z przepisami obowiązującymi od 1.01.2024r. jest możliwość łączenia aktywności zawodowej, bez żadnych ograniczeń z pobieraniem świadczenia pielęgnacyjnego. Zatrudnienie lub inna praca zarobkowa opiekuna nie ma żadnego wpływu na prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Więcej informacji GOPS Przemyśl - (16) 888 94 46

Renta wdowia:

Renta wdowia to świadczenie dla wdów i wdowców, którzy mają prawo do co najmniej dwóch świadczeń emerytalno-rentowych, w tym renty rodzinnej po zmarłym małżonku. Warunkiem uzyskania dodatkowego świadczenia to ukończony powszechny wiek emerytalny, wynoszący 60 lat dla kobiet, 65 lat dla mężczyzn, pozostawanie we wspólności małżeńskiej do dnia śmierci małżonka, nabycie prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku nie wcześniej niż przed ukończeniem 55 lat (kobieta) i 60 lat (mężczyzna). Wysokość sumy świadczeń nie może przekroczyć trzykrotności kwoty najniższej emerytury, czyli obecnie 3x 1780,96 zł, czyli łącznie 5342,88 zł

Dodatek dopełniający:

Realizowany jest przez ZUS, przysługuje osobom które mają prawo do renty socjalnej i są całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji potwierdzone orzeczeniem. Przyznanie dodatku dopełniającego do renty socjalnej wstrzymuje wypłatę świadczenia 500+ dla osób niesamodzielnych.

Szanowni Mieszkańcy Gminy Przemyśl

Pragnę Państwa poinformować, że do Urzędu Gminy Przemyśl wpłynęło oficjalne pismo od Firmy BXF ENERGIA Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, w którym zwrócono się o przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, umożliwiającego budowę farmy wiatrowej. Według wniosku, firma planuje posadowienie 14 elektrowni wiatrowych o wysokości 270 metrów na terenach miejscowości Nehrybka, Hermanowice oraz Malhowice.

Z pełną odpowiedzialnością pragnę zaznaczyć, że Urząd Gminy nie prowadzi żadnych działań lobbystycznych w tej sprawie. Zaraz po otrzymaniu pisma niezwłocznie poinformowałem o jego treści Radnych Gminy Przemyśl oraz Sołtysów miejscowości objętych propozycją. Jednocześnie zaproponowałem przeprowadzenie konsultacji społecznych oraz otwartych spotkań z mieszkańcami, aby umożliwić rzetelną i transparentną debatę na temat potencjalnych skutków oraz korzyści wynikających z tej inwestycji.

Jako Wójt Gminy Przemyśl pragnę podkreślić, że decyzja w tej sprawie zostanie podjęta wyłącznie z poszanowaniem głosu Mieszkańców oraz ich przedstawicieli - Radnych Gminy*. Choć z perspektywy ekonomicznej budowa farmy wiatrowej może nieść ze sobą określone korzyści, najważniejsze jest dla mnie dobro wspólnoty lokalnej oraz jej akceptacja dla takiego przedsięwzięcia.

Wójt Gminy Przemyśl

Podczas sesji Nr XXII/2025 Rady Gminy Przemyśl, która odbyła się 9 lipca 2025 r. Radni nie przyjęli uchwały Nr XXII/133/2025 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Przemyśl. Plan ten miał stanowić podstawę do lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenie gminy. Tym samym Rada Gminy Przemyśl zamknęła drogę do realizacji kontrowersyjnej inwestycji.

Nasze inwestycje

Na początku czerwca bieżącego roku odbył się odbiór zadania pn.: **Przebudowa drogi wewnętrznej oraz przebudowa chodnika na osiedlu mieszkaniowym po byłym PGR w m. Nehrybka, Gmina Przemyśl**. Projekt ten współfinansowany był przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w ramach bezzwrotnej pomocy finansowej.

(fot. archiwum własne UG)

Inwestycja obejmowała przebudowę drogi o długości 187 m. oraz chodnika o długości 155 m. Zakres robót przewidywał m.in.: prace ziemne, wykonanie podbudowy i warstwy nawierzchni z betonu asfaltowego, wykonanie podbudowy i nawierzchni z kostki brukowej, wykonania odwodnienia korpusu drogowego. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 442 406,74 zł, zaś dofinansowanie z Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w wysokości 398 166,07 zł. **7**

„Gniazdo sieroce” w Stanisławczyku

Z pewnością niewielu z nas wie o tym, że w niedużej wsi podprzemyskiej – Stanisławczyku, działał przed laty wybitny pedagog okresu międzywojennego Kazimierz Jeżewski. Był on twórcą oryginalnych koncepcji wychowawczych, w których śmiało przeciwstawiał się filantropijnemu charakterowi opieki nad dzieckiem. Zdawał on sobie sprawę z potrzeby rozwiązania palących problemów związanych z wychowaniem dzieci chorowitych, zdeprawowanych, osieroconych, lub w inny sposób pozbawionych opieki rodzicielskiej.

Aby koncepcje swe wcielić w życie, Jeżewski współpracował m. in. z Henrykiem Sienkiewiczem, Marią Konopnicką i Eliza Orzeszkową.

Czym charakteryzuje się system wychowawczy Kazimierza Jeżewskiego? Na czym polega aktualność tego systemu i jego przydatność we współczesnej praktyce wychowawczej? Na pytania te odpowiemy bez trudu, jeżeli zapoznamy się wpierw z życiem i działalnością tego wybitnego pedagoga.

Kazimierz Jeżewski urodził się 19 lutego 1880 r. w Ciernie Kieleckim. Po ukończeniu studiów ekonomicznych działał w tzw. Komitecie Sienkiewiczowskim, który zajmuje się wysyłaniem na wieś najbiedniejszej młodzieży warszawskiej. Z tego komitetu wyłania się później Towarzystwo Opieki nad Dziećmi. W międzyczasie Jeżewski wyjeżdża do Szwajcarii, na studia pedagogiczne. Po powrocie osiada w Stanisławczyku koło Przemyśla, gdzie organizuje pierwsze „gniazdo sieroce”. Tu właśnie spotyka się z Marią Konopnicką. W 1907 r. Jeżewski zakłada Towarzystwo Gniazd Sierocych, któremu przewodniczy przez 42 lata, tj. aż do śmierci (r. 1948). W programie wychowawczym towarzystwa czytamy: „...najlepszym zakładem dla dziecka jest dom rodzinny, oparty o mocny, życiodajny warsztat, który zmusza rodziców i dzieci do współpracy nad zdobywaniem dla siebie dostatniego utrzymania. To stałe obcowanie rozumnych rodziców z dziećmi w ciągłej pracy i życiu, szczególnie w warunkach życia wiejskiego, wśród słońca, na łonie natury – ten życiowy przykład, jakim dla dzieci są rozsądni i dobrzy rodzice – ta zwycięska walka z przeciwnościami, w której dzieci czynnie pomagają rodzicom – to wszystko jest istotną treścią wychowania”.

Jeżewski walczył o zdobycie funduszy na zorganizowanie większych ośrodków sierocych. W 1918 r., kiedy aktualna była sprawa reformy rolnej, zwraca się do Sejmu, aby przy parcelowaniu majątków uwzględniono konieczność tworzenia wzorowych wiosek, jako ognisk gospodarczej i społecznej kultury wśród małorolnych gospodarzy. Jaki był odzew na jego postulat? W stulecie śmierci Tadeusza Kościuszki Sejm uchwalił ustawę o utworzeniu tzw. „wiosek

kościuszkowskich”...

Kazimierz Jeżewski pozyskuje dla swej idei wielu przedstawicieli społeczeństwa w kraju i wśród Polonii zagranicznej. Powiększa się fundusz towarzystwa. Powstają pierwsze wsie „kościuszkowskie” w powiecie grudziądzkim. Zgodnie z założeniem każda z nich miała składać się z 20. sadyb rolniczo-ogrodniczych, prowadzonych przez dzierżawców oraz osiedli mieszkaniowych dla nauczycieli, rzemieślników i innych fachowców. Na terenie wioski miały ponadto znajdować się: szkoła rolnicza, przedszkole, żłobek, mleczarnia, młyn, piekarnia, pralnia, łaźnia, warsztaty naprawcze, magazyny itp. Umowa zobowiązywała mieszkańców sadyb i osiedli do przyjęcia około 150 sierot i wychowywania ich razem z dziećmi mieszkańców wsi.

Należy stwierdzić, że taki ośrodek wychowawczo-kulturalny był ciekawą koncepcją i mógł przynieść interesujące rezultaty. Niestety z niedostatku funduszy nie zrealizowano w pełni ustawy sejmowej. Towarzystwo Gniazd Sierocych prowadziło jednak dalej swoją działalność w rozrzuconych po całej Polsce „gniazdach”, opartych o pojedyncze wzorcowe gospodarstwa. Do „gniazd” oddawane były dzieci od 2-10 lat. Kontrolę nad ich wychowaniem sprawował kierownik miejscowej szkoły. Jeżeli dziecko źle się czuło w rodzinie albo jeżeli opiekunowie nie mogli sobie poradzić z trudnymi problemami pedagogicznymi, przenoszono je do innych. Dziecko pozostawało w „gnieździe” do 18.-19. roku życia.

Fundatorem „gniazda sierocego” w Stanisławczyku była Karolina Lubomirska, a instruktorem – Franciszka Sędzicka. W jednym ze swych artykułów (opublikowanym w kwietniu 1918 r. na łamach pisma „Gnieździak” Fr. Sędzicka stwierdza, że w 1909 roku było w Stanisławczyku dziesięcioro sierot oraz dwoje dzieci rodziców „gniazda”. W ciągu roku przebudowano dom i zaczęto rozwijać gospodarstwo, z którego rodzina „gnieździaków” miała czerpać dochody. Założono szkółkę drzew owocowych, sad, ogród warzywny. Do 1914 roku wzbogacono się o chlewnię zarodową nierogacizny, pięć krów, hodowlę kur, królików i gołębi. Dzieci uczestniczyły w pracach żniwnych i domowych, pomagały sobie wzajemnie w nauce – wiele bowiem spośród nich uczęszczało do szkół zawodowych.

Opiekunowie „gniazda” zmieniali się. Najpierw byli nimi Podubrowni, a następnie Kawalcowie. Sam Jeżewski przebywał w Stanisławczyku w latach 1909-1911. „Gniazdo” nie istniało jednak długo. Bliskość Przemyśla – potężnej wówczas twierdzy – zdecydowała o całkowitym zniszczeniu „gniazda” w czasie działań wojennych.

W naszym kwartalniku społecznym;

„Gmina Przemyśl – Wspólna sprawa” jest też miejsce na Państwa wiersze, wspomnienia czy odniesienia do szeroko rozumianej aktywności o charakterze twórczym. Otwieramy więc łamy naszego biuletynu na Wasze teksty. Zapraszamy więc, zwłaszcza naszych seniorów, a wiemy iż wielu z nich pisze wiersze... ale też ich dzieci i wnuki - podzielcie się waszą wrażliwością i uważnością na otaczającą nas rzeczywistość. Niech wybrzmi tutaj to co nas łączy; a jest tego tak wiele.

Przebudzenie

Wantule trwają dostojne i niewzruszone
jak drogowskazy na tatrzańskim szlaku niepoznanym
wśród rozśpiewanych ptasim gadaniem
kosodrzewin akacji i świerków wyniosłych
choć kruchych wobec żywiołów.

Grzechoty przywołują uważność każdego kroku
na wąskiej ścieżce pełnej niezwykłych widoków
przebudzonym wędrowcom od świtu do nocy.

Piargi zaskakują niepewnością najbliższej chwili
a kozica pewna swego skoku na ostrych skałach się pyszni
dumnie pozując podniebnym chmurom.

Czym zaskoczy przyszłość jeśli jest tylko teraźniejszość?

Czas się już tutaj nie liczy od siódmej zero zero
a ósma piętnaście nie jest porą śniadania
południe to nie dwunasta
i wieczór też nie zaczyna się...
na tarczy zegara.

Teraźniejszość trwa w bezruchu pod gruszy cieniem
stworzonym dzięki słonecznej woli
przez nic nie znaczące osiem minut dziewiętnaście sekund
- jedną jednostkę astronomiczną temu.

Przestań więc robić to co robisz
w beznadziejnym zabieganiu o rzeczy
by być uważnym i być szczęśliwym
- szczęśliwym tak bez powodu...

Ryszard Wołoszyn

CENTRUM MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH FAST OSTRÓW 341; 37-700 PRZEMYSŁ

**Zapraszamy seniorów (pow. 60 r. życia) z gminy Przemyśl
do zakupów z rabatem 5% na cały asortyment
(z wyłączeniem styropianu, pustaków, wełny i cementu).**

WATKEM

**Promocja dla Seniorów - 10gr/Litr wszystkie rodzaje paliwa
Szczegóły na naszej Stacji Paliw**

www.watkem.pl

**Zapraszamy na naszą stację paliw w Ostrowie
Stacja Paliw WATKEM KASIA, 37-700 Ostrow 300**

**Podstawową Stacją Kontroli Pojazdów
Wykonujemy Badania wszystkich marek pojazdów Przemyśl ,Ostrow 300**

Wspieramy lokalny biznes – dołącz do naszej inicjatywy!

Z radością informujemy, że w naszym biuletynie gminnym zaczynamy publikować reklamy lokalnych firm, które oferują **specjalne rabaty i promocje** dla naszych Czytelników.

To efekt szerokiej współpracy gminy z lokalnymi przedsiębiorcami, mającej na celu wspieranie i promowanie rodzimego biznesu.

Dzięki tej inicjatywie mieszkańcy mogą korzystać z atrakcyjnych ofert, a firmy zyskują przestrzeń do zaprezentowania swojej działalności oraz dotarcia do nowych klientów.

Zachęcamy kolejne firmy do współpracy!

Jeśli prowadzisz działalność na terenie naszej gminy i chcesz dotrzeć do lokalnej społeczności, zaprezentować swoją ofertę oraz wzmocnić swoją obecność na rynku – ta inicjatywa jest właśnie dla Ciebie. Wspólnie możemy więcej!

Zainteresowanych przedsiębiorców prosimy o kontakt z redakcją biuletynu lub UG.

